

Bruchidius varius, eerste melding uit Nederland

(Coleoptera: Bruchidae)

F. C. F. STERRENBURG

STERRENBURG, F.C.F., 1996. *BRUCHIDIUS VARIUS*, FIRST RECORD FROM THE NETHERLANDS (COLEOPTERA: BRUCHIDAE). – *ENT. BER., AMST.* 56 (8): 129-130.

Abstract: *Bruchidius varius* is recorded for the first time from The Netherlands. One male was found in a reserve-area near Cottessen in the southern part of the province of Limburg.

Bavoylaan 6, 2594 BT Den Haag.

Inleiding

De familie Bruchidae telt in Nederland 9 inheemse soorten en 12 (incidenteel) geïmporteerde soorten (Brakman, 1966). Sindsdien zijn er twee inheemse soorten en een geïmporteerde soort bijgekomen (Huybregts & Krieken, 1985). Samen met de hieronder vermelde *Bruchidius varius* (Olivier) is de score aan nieuwe inheemse soorten dus dertig procent. Deze toename is geen gevolg van het gericht zoeken op voedselplanten naar *Bruchidius*-soorten, die potentieel in Nederland kunnen voorkomen zoals dat wel het geval is bij de recente toename van de Curculionidae (Heijerman et al., 1995). In het geval van de Bruchidae, is er mijn inziens wel degelijk sprake van een onverwachte verrijking van de keverstand. Europese Bruchidae komen vooral in zuidelijke streken voor en het merendeel van de soorten hebben een warm klimaat nodig. Daarom is nagegaan, of de temperatuur in ons land wellicht de oorzaak kan zijn voor de areaaluitbreiding. Daartoe zijn de gemiddelde temperaturen in Nederland in de periode 1940-1966 vergeleken met 1967-1994 (bron: Centraal Bureau voor de Statistiek). De gemiddelde wintertemperatuur in de eerste periode was 1,96 °C, in de tweede periode lag deze op 3,02 °C, een stijging dus van ruim 1 °C. De gemiddelde zomertemperatuur was in de eerste periode 16,83 °C, in de periode 1967-1994 was dat 17,06 °C, nauwelijks verschil dus. Of de iets gestegen gemiddelde wintertemperatuur –

Europese bruchiden overwinteren als larven – een verklaring vormt, lijkt mij onwaarschijnlijk. Mogelijk kan de warme zomer van 1995 iets te maken hebben met het verschijnen van *B. varius* in ons land.

Bruchidius varius (Olivier)

Van deze soort vond ik op 1 september 1995 een mannetje te Cottessen (in het zuiden van Zuid-Limburg) in een van de drie brongebieden, die behoren tot de reservaten van de Stichting het Limburgs Landschap. Het terreintje kent natte en droge delen en is begroeid met gevarieerde, hoge en lage plantengroei. De larven en de imagines van *B. varius* leven volgens Hoffmann (1945) en Brandl (1981) in de zaden van *Trifolium* sp., volgens Hoffmann (l.c.) in het bijzonder van *T. repens* L. en *T. stellatum* L. Koch (1992) vermeldt daarnaast nog *Genista*-soorten, *Lotus corniculatus* L. en *Galega officinalis* L. De waardplant van mijn vondst kon ik niet vaststellen, wat het nadeel is van het gebruik van de 'keverparapluië'. Wel was *Trifolium* op het terreintje aanwezig.

Hoffmann (l.c.) onderscheidt naast de typische vorm de variëteit *nebulosus* Olivier en de inmiddels tot zelfstandige soort verheven subspecies *imbricornis* Panzer. Het door mij gevonden exemplaar hoort tot de typische vorm, die volgens Hoffmann (l.c.) in geheel Frankrijk voorkomt. Volgens Brandl (1981) zijn er uit Midden-Europa (inclusief Duitsland) slechts weinig vondsten bekend. Lucht (1987)

vermeldt *B. varius* als voorkomend in de Benelux. Decelle (1995) vermeldt tenslotte het voorkomen van de soort in het Maas- en Lotharingse district in België.

Dankzegging

De heer Ben Brugge, Zoölogisch Museum Amsterdam, dank ik hartelijk voor het ter beschikking stellen van buitenlandse vergelijkingsmateriaal. De Stichting het Limburgs Landschap zij dank voor het verlenen van een onderzoeksvergunning.

Literatuur

- BRAKMAN, P.J., 1966. Lijst van Coleoptera uit Nederland en het omliggend gebied. – *Monogrn ned. ent. Ver.* 2: i-x, 1-219.
- BRANDL, P., 1981. Familie Bruchidae. In: *Die Käfer Mitteleuropas* (H. Freude, K.W. Harde & G.A. Lohse eds) 9: 1-310. Goecke & Everts, Krefeld.

CENTRAAL BUREAU VOOR DE STATISTIEK, 1994. Vijfendertig jaar statistieken in tijdreeksen. Voorburg, Heerlen.

DECELLE, J., 1995. 106. Bruchidae In: *Enumeratio Coleopterorum Belgicae* (G. Coulon ed.) 1: 62. Société royale belge d'Entomologie, Bruxelles.

HEIJERMAN, TH., K. ALDERS & H.T. EDZES, 1995. *Ceutorhynchus hampei* en *C. ignitus*: twee snuitkevers van *Berteroa incana*, nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Curculionidae). – *Ent. Ber., Amst.* 55: 102-104.

HOFFMANN, A., 1945. Coléoptères bruchides et anthribides. – *Faune Fr.* 44: 1-184.

HUIJBREGTS, J. & J. KRIKKEN, 1985. Overzicht van wijzigingen in de lijst van Nederlandse kevers (1966-1984). – *Nieuwsbr. eur. invert. Surv. Ned.* 16: 23-30.

KOCH, K., 1992. *Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie* 3: 1-389. Goecke & Evers, Krefeld.

LUCHT, W.H., 1987. *Die Käfer Mitteleuropas, Katalog*: 1-342. Goecke & Evers, Krefeld.

Geaccepteerd 9.ii.1996.